

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Корпоративне управління у бізнес-структурах»

Освітня програма	«Менеджмент»
Галузь знань	D Управління та адміністрування
Спеціальність	D3 Менеджмент
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Ступінь	Доктор філософії
Тривалість викладання	7 чверть
Заняття:	5 годин на тиждень
Лекції	3 години на тиждень
Семінарські	2 години на тиждень
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5109>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams – група_«Корпоративне управління у бізнес-структурах»_Папіж Ю.С.

Інформація про викладачів:

Папіж Юлія Сергіївна (лекції та семінарські),
доцент, кандидат економічних наук

Персональна сторінка:
<https://mvs.nmu.org.ua/ua/teachers/Papizh/>

E-mail:
papizh.yu.s.@nmu.one

1. Анотація до курсу

Дисципліна «Корпоративне управління у бізнес-структурах» належить до переліку вибіркового фахового освітнього компоненту за спеціальністю, що пропонується в рамках циклу спеціальної підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня освітньої програми «Менеджмент» спеціальності D3 «Менеджмент» на другому році навчання. Вивчення освітньої компоненти «Корпоративне управління у бізнес-структурах» дозволить здобувачам вищої освіти розуміти основи корпоративного управління, його сутність та роль в процесі господарювання, зовнішню сферу корпоративного управління у бізнес-структурах, характеризувати учасників корпоративних

відносин та органи корпоративного управління, знати систему стратегічного управління корпораціями, оцінювати ефективність корпоративного управління у бізнес-структурах та визначати корпоративну соціальну відповідальність.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладення навчальної дисципліни «**Корпоративне управління у бізнес-структурах**» є формування компетентностей щодо управління, організації, регулювання відносин між зацікавленими особами в системі корпоративного управління за умови підвищення ефективності функціонування бізнес-структури корпоративного типу як господарюючого суб'єкта в ринковій економіці.

Завдання курсу:

- застосування теоретичних аспектів корпоративного управління в практичній діяльності;
- використання основних елементів та принципів корпоративного контролю, механізм його здійснення в діяльності підприємств;
- застосування методів оцінки економічної ефективності корпоративного управління;
- формування системи органів корпоративного управління, принципів їх функціонування та форм підзвітності.

3. Результати навчання:

- розуміти сутність корпоративного управління, його роль у процесі господарювання, знати основні характеристики інтеграційних процесів та принципи організації бізнесу з використанням моделей корпоративних відносин;
- характеризувати зовнішнє середовище корпорації, розуміти державне регулювання ринку цінних паперів корпоративного сектору, сутність та роль депозитарної системи в корпоративному регулюванні, розуміти функції фінансових інститутів і фінансових посередників в системі корпоративного управління;
- характеризувати учасників корпоративних відносин, їх функції та інтереси, розуміти систему органів корпоративного управління, пояснювати конфлікти між учасниками корпоративних відносин та використовувати методи їх врегулювання;
- розуміти особливості стратегічного управління корпораціями, знати систему стратегічного планування корпорації, пояснювати особливості розробки та реалізації корпоративної стратегії, формувати систему стратегічного моніторингу;
- оцінювати ефективність корпоративного управління у бізнес-структурах, аналізувати фактори підвищення ефективності корпоративного управління, оцінювати організаційну ефективність, здійснювати рейтингове оцінювання;
- розуміти сутність і специфіку корпоративної соціальної відповідальності, характеризувати концепції корпоративної соціальної відповідальності, застосовувати бізнес-напрямки, стратегії та принципи корпоративної соціальної відповідальності.

4. Структура курсу

Тематика занять	Вид занять	Ресурси
Тема 1 Теоретичні основи корпоративного управління	Лекція	Силабус Презентація
1.1 Еволюція формування корпоративної форми організації бізнесу		
1.2 Поняття корпорації, основні характеристики інтеграційних процесів та принципи організації бізнесу		
1.3 Сутність корпоративного управління та його роль у процесі господарювання		
1.4 Моделі корпоративних відносин		
1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ	Семінарські заняття	Дискусія, есе
Тема 2 Зовнішня сфера корпоративного управління у бізнес-структурах	Лекція	Силабус Презентація
2.1 Характеристика зовнішнього середовища корпорації		
2.2 Державне регулювання ринку цінних паперів. Органи державного регулювання корпоративного сектору		
2.3 Сутність та роль депозитарної системи в корпоративному регулюванні		
2.4 Фінансові інститути і фінансові посередники в системі корпоративного управління		
2. ОВНІШНЯ СФЕРА КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ У БІЗНЕС-СТРУКТУРАХ	Семінарські заняття	Дискусія, есе
Тема 3 Учасники корпоративних відносин та органи корпоративного управління	Лекція	Силабус Презентація
3.1 Учасники корпоративних відносин: сутність, функції та інтереси		
3.2 Система органів корпоративного управління		
3.3 Конфлікти між учасниками корпоративних відносин та методи їх врегулювання		
3. УЧАСНИКИ КОРПОРАТИВНИХ ВІДНОСИН ТА ОРГАНИ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ	Семінарські заняття	Дискусія, есе
Тема 4 Стратегічне управління корпораціями	Лекція	Силабус Презентація
4.1 Особливості стратегічного управління корпораціями		
4.2 Система стратегічного планування корпорації		
4.3 Особливості розробки та реалізації корпоративної стратегії		
4.4 . Формування системи стратегічного моніторингу		
4. СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ КОРПОРАЦІЯМИ	Семінарські заняття	Дискусія, есе

Тема 5 Оцінювання ефективності корпоративного управління у бізнес-структурах	Лекція	Силабус Презентація
5.1 Фактори підвищення ефективності корпоративного управління		
5.2 Організаційна ефективність		
5.3 Рейтингове оцінювання		
5. ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ У БІЗНЕС-СТРУКТУРАХ	Семінарські заняття	Дискусія, есе
Тема 6 Корпоративна соціальна відповідальність	Лекція	Силабус Презентація
6.1 Корпоративна соціальна відповідальність: сутність, специфіка		
6.2. Концепції корпоративної соціальної відповідальності		
6.3 Бізнес-напрямки, стратегії та принципи КСВ		
6. КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ	Семінарські заняття	Дискусія, есе

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На навчальних заняттях обов'язково мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом.

Активованій аккаунт університетської пошти (student.i.p@nmu.one) на Microsoft Office365.

Перевірений доступ з ПК чи мобільного гаджету до застосунків Microsoft Office: Teams, Moodle.

Інстальований на ПК та мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point).

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувач вищої освіти може отримати підсумкову оцінку з дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів. Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент має право

виконувати підсумкову комплексну контрольну роботу за дисципліною, яка містить завдання, що охоплюють дисциплінарні результати навчання.

Поточна успішність складається з успішності за результатами опанування лекційного матеріалу (40 балів) та оцінок за активну роботу на семінарських заняттях (виступи, коментарі, активне слухання) (30 балів), а також виконаних самостійно творчих дослідницьких завдань (індивідуального письмового самостійного завдання) (30 балів). За бажанням здобувача освіти як альтернатива виконанню творчих дослідницьких завдань може розглядатися підготовка тез доповідей на конференції (30 балів). Максимально за поточною успішністю здобувач може отримати 100 балів.

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	Підсумковий контроль за дисципліною відбувається письмово шляхом надання відповідей на питання у формі тестів, відкритих питань. Кількість балів за кожне питання наведена у білетах. Відповіді на питання оцінюються шляхом співставлення з еталонними відповідями. Максимальна кількість балів за підсумкову контрольну роботу: 100
--	--

6.3. Критерії оцінювання.

6.3.1. Критерії оцінювання дискусій:

5 балів: активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом, наведення аргументованих відповідей із посиланням на джерела.

4 бали: активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом з незначними помилками за сутністю обговорюваних питань.

3 бали: активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання) без достатнього володіння навчальним матеріалом, що має стосунок до теми обговорення.

2 бали: залученість до дискусії викладачем, неуважність, відсутність достатніх знань про предмет обговорення.

1 бал: залученість до дискусії викладачем, небажання брати участь в дискусії, відсутність достатніх знань про предмет обговорення.

6.3.2. Критерії оцінювання есе (індивідуального письмового самостійного завдання невеликого обсягу – від 2 до 4 аркушів А4, виконаного у вільному стилі, що відображає власні погляди автора на проблему або питання):

5 балів: наявність заголовку, вступу, однієї-двох тез та аргументів на їхню користь, логічного взаємозв'язку між тезою та аргументами, правильна мова викладення, критичний аналіз літератури за тематикою есе, наявність висновку, дотримання встановленого обсягу.

4 бали: наявність заголовку, вступу, однієї-двох тез та аргументів на їхню користь, критичний аналіз літератури за тематикою есе, незначні помилки

логічного характеру між наведеною тезою та аргументами, незначні помилки у мові викладення, наявність висновку, дотримання встановленого обсягу.

3 бали: відсутність одного з обов'язкових структурних елементів есе (заголовку, вступу, однієї-двох тез та аргументів, висновку), відсутність критичного аналізу літератури за тематикою есе, наявність орфографічних та/або граматичних помилок або недотримання встановленого обсягу.

2 бали: відсутність одного з обов'язкових структурних елементів есе (заголовку, вступу, однієї-двох тез та аргументів, висновку), відсутність переконливих аргументів на користь тези, значна кількість орфографічних та/або граматичних помилок та/або недотримання встановленого обсягу.

1 бал: неструктурованість роботи, недотримання встановленого обсягу, велика кількість орфографічних та/або граматичних помилок, відсутність переконливих аргументів на користь тези.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності.

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів) що можуть використовуватися в освітньому процесі. Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»».

http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка поштової скриньки на Office365 та відвідування групи дисципліни у Microsoft Teams.

<https://www.facebook.com/ManagementDepartmentOfNTU> Рекомендуємо створити профілі та підписатися на сторінки кафедри менеджменту у Facebook.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота у рамках дисципліни дистанційно у додатку Microsoft Moodle (www.do.nmu.org.ua).

Усі письмові запитання до викладача стосовно дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту або до групи в Teams.

7.3. Політика щодо перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу відділу аспірантури за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять.

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим.

Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності.

Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи.

Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби).

Оцінки неможливо отримати під час консультацій або інших додаткових годин спілкування з викладачем. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно - в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

8. Методи навчання

Під час *лекцій та семінарських занять* будуть застосовані такі методи навчання:

Пояснення. Тлумачення понять, явищ, принципів, термінів тощо, переважно під час викладання нового матеріалу.

Інструктаж. Надання алгоритму дій для виконання поставленого завдання.

Діалог. За допомогою запитань викладач мотивуватиме здобувачів вищої освіти до відтворення набутих знань, формування самостійних висновків і узагальнень на основі засвоєного матеріалу.

Навчальна дискусія, дебати. Це обговорення важливого питання, обмін думками між здобувачами вищої освіти та/або викладачем, спрямовані не лише

на засвоєння нових знань, а й на створення емоційно насиченої атмосфери, яка б сприяла глибокому проникненню в істину.

Ілюстрування. Застосування презентацій, відео та іншого медіа-контенту для підкріплення матеріалу, який пояснюється, обговорюється або завдань, які виконуються.

Письмові та усні контрольні завдання. Самостійна концентрація та відтворення отриманих знань та навичок в умовах обмеженого часу та джерел інформації.

Аналіз. Сутність його полягає у вивченні предметів чи явищ за окремими ознаками і відношеннями, у поділі на елементи, осмисленні зв'язків між ними.

Синтез. Полягає в уявному або практичному поєднанні виокремлених під час аналізу елементів або властивостей предмета в єдине ціле.

Порівняння. За його допомогою встановлюють спільні і відмінні ознаки предметів і явищ.

Узагальнення. Цей метод передбачає перехід від одиничного до загального, від менш загального до більш загального шляхом абстрагування від специфічного і виявлення притаманних явищам загальних ознак (властивостей, відношень тощо) при осмисленні понять, суджень, теорій.

Конкретизації. Допомагає перейти від безпосередніх вражень до розуміння сутності того, що вивчається: результати конкретизації постають у формі прикладів, схем, моделей тощо.

9. Ресурси і література

1. Pyroh, O., Prokopenko, M., Chernobay, L., Kovalenko, R., Papizh, Yu., & Syta, Ye. (2021) Management of business processes and export-import activity of industrial enterprises in the digital economy. Estudios de Economia Aplicada. 39(5). doi: <https://doi.org/10.25115/eea.v39i5.5204>. URL: <https://ojs.ual.es/ojs/index.php/eea/article/view/5204>.
2. Балабаниць А.В., Горбашевська М.О., Кислова Л.А., Мацука В.М. Корпоративне управління: навчальний посібник» (для студентів спеціальностей 073 «Менеджмент», 242 «Туризм» (усіх форм навчання)). Маріуполь : МДУ, 2019. 234 с.
3. Закон України «Про акціонерні товариства» Закон України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
4. Закон України «Про господарські товариства». URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
5. Корпоративне управління в системі економічної безпеки: навч. посібник / З.Б. Живко, О.Р. Сватюк, М.І. Копитко; за заг. ред. З.Б. Живко. – Львів: ЛьвДУВС, 2018. – 456 с.
6. Корпоративне управління: навч. посіб. для студ. магістратури спеціальності 073 «Менеджмент» / уклад. : А.О. Дегтяр, Л.І. Колесник. Харків, 2019. 240 с.
7. Швець Ф.Д. Корпоративне управління. Навчальний посібник. – Рівне : НУВГП, 2017. 320 с.

8. Папіж Ю.С., Дубей Ю.В., Косолапов А.Ф. Удосконалення управління інноваційним розвитком промислового виробництва з урахуванням галузевої специфіки. *Бізнес-Інформ*. 2018. №3. С. 174-179.
9. Папіж Ю.С., Дубей Ю.В. Управління діяльністю промислових підприємств: засади підвищення ефективності. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2018. № 3 (14). URL: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/14-2018-ukr>.
10. Папіж Ю.С., Косолапов А.Ф., Юденко В.В. Управління діяльністю промислових підприємств: підвищення ефективності на засадах системності / Ю.С. Папіж, А.Ф. Косолапов, В.В. Юденко // Вісник Одеського національного університету. Том 23. Випуск 8(73), 2018. Серія Економіка. С. 92-95.
11. Грошелева О.Г., Усатенко О.В., Дудник А.В., Папіж Ю.С. Порівняльний аналіз управлінських практик у комерційній та некомерційній сферах. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. №16. DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.17426117>
12. Дубей, Ю. В., Усатенко, О. В., Папіж, Ю. С., & Юденко, В. В. (2025). Роль Soft Skills у сучасному менеджменті: комплексний підхід до розвитку компетенцій. *Актуальні питання економічних наук*, (17). <https://doi.org/10.5281/zenodo.17541977>.
13. Швець, В., Харін, С., & Папіж, Ю. (2025). Стратегічне управління технологіями декарбонізації: міжнародна економічна інтеграція та інноваційний розвиток. *Економіка та суспільство*, (76). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-76-35>.
14. Мальська М.П., Мандюк Н.Л., Занько Ю.С. Управління діяльністю підприємств корпоративного типу (АТ і ТзОВ): підручник. Київ : Книгарня «Є», 2023. 290 с.

Передумови вивчення дисципліни

Перед вивченням дисципліни передбачається, що на попередньому рівні освіти вже здобуті такі результати навчання:

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
31 Філософія науки та професійна етика	РН01 Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи
	РН04 Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику у галузі управління та адміністрування і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми в менеджменті з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, етичних, економічних та правових аспектів
Ф1 Сучасні концепції менеджменту	РН05 Глибоко розуміти загальні принципи та методи управлінських наук, а також методологію наукових досліджень, застосовувати у власних дослідженнях у сфері менеджменту та у викладацькій практиці
	РН07 Здійснювати апробацію та впровадження результати власних досліджень у сфері менеджменту
Ф3 Стратегічний менеджмент та управління інноваціями	РН09 Застосовувати системний підхід у менеджменті для управління груповою динамікою в організаціях при розробленні стратегій розвитку та реалізації інноваційних проєктів